

COMPUTER

A NÉPSZABADSÁG
informatikai magazinja

2001. március 13.

VIII. évfolyam, 9. szám

te ch n i k a

A Magyar Optikus
Ipartestület ajánlásával

LG FLATRON®
www.flatron.com

HÁLÓZATI kiskáté

8-9. OLDAL

www.comptech.hu

DIGITÁLIS MÁSOLÓ

max. A/4 méret
15 lap/perc
600x600 dpi felbontás
256 szírkeárnyalat
50-200% zoom

Az egyiket
ingyen adjuk

DIGITÁLIS NYOMTATÓ

max. A/4 méret
15 lap/perc
600x600 dpi felbontás
256 szírkeárnyalat
16 MB RAM

akció
209.000,-*

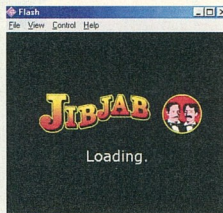
Minolta
Magyarország Kft.

LEMEZTELÉNI A PC-T A „MEZTELEN ASSZONY”

Újabb veszedelmes féreg

► (Munkatársunktól/pcwelt) Újabb számítógépes vírusféreg kószál az Amerikai Egyesült Államokban. Megjelenését nálunk legelőbb az idejében frissített vírusvédelmi rendszer akadályozhatja meg. Az elektronikus levelekben terjedő „Naked Wife”-féreg, más néven: „W32/Naked@mm.73728.Worm” az USA-ban máris egy sor vállalat, cég adatállományát tette tönkre. Létezéséről az első jelentések az Egyesült Államok hadseregéből érkeztek. A levél tárgyaként ez olvasható: „Fw:Naked Wife”, majd pedig egy látszólag reményvesztett férj panasza következik: „My wife never look like that;-) Best Regards”, ezután meg a küldő neve olvasható. Az e-mail melléklete: „NakedWife.exe”. Kinyitása után a számítógép Windows-rendszerében található valamennyi .com, .exe, .dll, .bmp, .log és .ini kiterjesztésű fájl törli. Aktivitásának álcázásával a féreg elindít egy flashanimációt, majd pedig az Outlook címtárában föllelhető valamennyi címre szétfröcsköli önmagát. A levelek elküldése után a következő szöveg olvasható a már törlött PC képernyőjén: „You're now (F-----!) (c) 2001 By BGK (Bill Gates Killer)”. Ezután már nem lehet többé a szokásos módon elindítani a számítógépet, csak az operációs rendszer újratelepítése után áll helyre a régi rend a másinán. A McAfee.com különösen kockázatosnak ítéli az új férget, mivel nagyon gyorsan terjed és szerfölött romboló. A Trend Micro némileg visszafogottabb az értékelésében, miután közepesen veszélyesnek minősíti. Szakértők szerint a „meztelen asszony” korántsem fog akkora kárt okozni, mint a hírhedt „I LOVE YOU”, mivel a számítógépes levelezést folytatók óvatosabbá, bizalmatlanabbakká váltak az ismeretlen mellékletekkel szemben, és kinyitás helyett törlik azokat.

A SZOFTVERKALÓZOK FORDÍTÓKORONGJA

Svájcon át Olaszországba

► (Munkatársunktól/pte) Svájc talán legszebb vidéke, a Lago Maggiore környéke, Ticino tartomány vált a távol-keleti másolt számítógépes programok átrakóhelyévé olaszországi rendeltetéssel. A ticinói kantonrendőrség vezető munkatársa Zürichben számolt be a nagy nyilvánosságának arról, hogy miként működik a kalózláncolat. Az illegálisan másolt szoftverek révén jó 400 millió dollárnyi kár keletkezik évente Itáliában. A nálunk szoftverrendőrségként emlegetett Business Software Alliance http://www.bsa.ch statisztikája szerint a számítógépes programok gyártóinak kára évi 107 millió dollár a becsületesség és üzleti tisztesség mintaképeként tartott Svájcban. A Dél-Svájcon át zajló szoftvercsempészet alapvető gondja a helyi rendőrségnek – mondta el Danilo Bianchi, a ticinói gazdasági bűnügyi rendőrség felügyelője. A ticinóiak tavaly több, a kantonban élő külföldit tartóztattak le a „Disco volante” fedőnévű razziasorozat idején. Több millió svájci frank értékű hamis lézerlemez koboztak el és semmisítették meg. Az osztályon felüli másolatok, Bianchi szerint, a Távol-Keleten készültek, a gondos munka eredményeképpen csak nagyon nehezen lehetett megkülönböztetni azokat az eredeti termékektől. Az illegális szoftvercsempeszek számítógépes kézikönyvként vallották be a zürichi vámvihatalban, és küldték tovább vámolás céljából Luganóban. Miután az áru már bejutott Svájcba, vámraktárban helyezték el, majd pedig a hagyományos csempészbűvonalon és -csatornákon szállították tovább Itáliába, ahol a nagy

elosztók adták tovább. Miután különösen kiváló minőségű másolatokról van szó, az eredetivel egyező áron sikerült azokat értékesíteni Olaszországban – mondta el Bianchi felügyelője. Ily módon a csempészek, valójában szervezett bűnbanda tagjai, hatalmas nyereséget vágtak zsebre. Az ügyet a ticinói rendőrség még nem zárta le.

ÚJ E-BUSINESS-MEGOLDÁSOK

Nyereséges a Baan

► (Munkatársunktól) A több éve gazdasági gondokkal küzdő Baan újra talpraállt. Az Invensys közzétette, hogy a Baan Company a 2000-es év utolsó negyedében elért eredményeivel felszámolta eddigi veszteségeit, és újra nyereséges produkált. Ezzel a Baan felülmúlta az anyavállalat által kitűzött célt, ugyanis a 2000. augusztusi átvételkor Allen Yurko (Invensys-CEO) 2001. második negyedévére prognosztizálta ezt az eredményt. A költségsökkentés érdekében végrehajtott program sikeresnek bizonyult, és az elmúlt hónapokban jelentős forgalomnövekedéssel is párosult. „A pozitív eredmény azt mutatja, hogy a Baan túl van a válsághelyezeten. Ügyfeleink ismerik innovatív termékeinket, és újra biznak a Baan gazdasági erejében, megerősítve ezzel vezető szerepüket a vállalat egészét átfogó, jövőbe mutató megoldások területén, elsősorban a gyártó vállalatok számára”, nyilatkozta Stefan Exner, a Baan Közép-Európaért (Németország, Ausztria, Svájc és Kelet-Európa) felelős vezetője. Február 27-én, Bécsben mutatta be a Baan Company iBaan nevű, új e-business-megoldását. A programcsalád egyben a vállalat új termékstratégiáját is jelenti, mellyel olyan megoldáscsomagot kínálunk ügyfeleinknek, ami segítséget nyújt az internetes gazdaság kihívásaival szemben.

INTERNET-VÉDŐPAJZSOT EMELEK AZ USA

Főler egy rakéta-rendszerrel

► (Munkatársunktól/pte) Külső támadások elhárítására internet-védőpajzsot létesítenek az Amerikai Egyesült Államokban – jelentette a Handelsblatt című német gazdaság lap. Ez az „virtuális NMD” (a National Missile Defense rakétaelhárító rendszer mintájára) a cybertámadásoktól fenyegetett amerikai állami és magángazdasági hálózatok védelmére egyaránt hivatott. „A terv biztonsági és anyagi vonatkozásai tekintetében hasonlít az NMD-hez” – jelentette ki James Adams, az NSA titkosszolgálat tanácsadója a Handelsblatt munkatársának. A nagyszabású beruházásnak 2003-ra kell elkészülnie, és előreláthatólag 50 milliárd dollárba kerül. A virtuális védőpajzs (Federal Intrusion Detection Network – FIDNet) tervezését már a Clinton-kormányzat idején elkezdték. George W. Bush amerikai elnök most konkrétan írták az elképzelést. Virtuális megfelelője nélküli a reális NMD-nek semmi értelme – mondta John Tritak, a Fehér Házban dolgozó projektvezető. Bush máris gondoskodott a cybervédelmi eszköz anyagi háttéréről. „Az új IT-rendszer fejlesztése különösen széles körű biztonsági intézkedések foganatosításával történik, a legmagasabb körök erkölcsi és anyagi támogatását élvezni” – áll a Fehér Ház egyik, februári keltezésű dokumentumában. A kiadások fedezésében magángazdasági vállalatok is részt vesznek, annál is inkább, mert az utóbbi időben ellenük is sokasodnak a hacker-támadások. Ha minden az amerikaiak elképzelése szerint halad, akkor a védőpajzs éppen olyan totális elrettentő erőt képvisel majd, mint a múlt évek nukleáris stratégiája. „Ha egy állam a vízellátásukat cybertámadással megszakítja, nekünk is képesek kell lenniük arra, hogy viszontváltászként megbénítsuk áramellátását vagy bankrendszerét” – szögezte le Adams. Az internetes védőpajzsot az amerikaiak egyedül akarják megvalósítani, a Handelsblatt ismereti szerint a NATO-partnerek nem vesznek/vehetnek részt benne.

GPRS-SZOLGÁLTATÁS a Westeltől

► (Munkatársunktól) A Westel Mobil Távközlési Rt. március 8-án elindította a kereskedelmi GPRS (General Packet Radio Service) szolgáltatást, amellyel a magyarországi mobilszolgáltatók közül elsőként – és nemzetközi összehasonlításban is az elsőként – kínálja ügyfelei számára a mobil adatátvitelt forradalmasító csomagkapcsolatú adatátviteli megoldást. A GPRS-szolgáltatásra feltennek mobilkészülék folyamatos kapcsolatban áll a hálózattal („always-on”), így az újabb információk letöltése lényegesen kevesebb időt igényel. A szolgáltatás már induláskor akár 30 kbit/s sebességgel bonyolítja az adatátviteléseket, több mint háromszor akkora tempóval, mint

a hagyományos GSM-hálózat. A GPRS-szolgáltatást és a szolgáltatás igénybevételehez szükséges készülékeket – induláskor a Motorola T260/SL szerepel a Westel kínálatában – a cég a budapesti Vörösmarty téren lévő Westel Internet high-tech bemutatóteremben, valamint az interneten működő Westel Webshopján (www.westel.hu) keresztül értekesíti. A GPRS-szolgáltatást Budapestben és az ország területének mintegy 70 százalékan vehetik igénybe a célg ügyfelei, és a szolgáltatásba bevont terület nagysága a piaci igény szerint növekszik. A Westel GPRS-szolgáltatásnak nincs külön belépési díja, és a meglévő SIM-kártyákkal vehető igénybe.

Díjazott Compaq ZSEBSZÁMÍTÓGÉP

► (Munkatársunktól) Az Arizona állam-beli Phoenixben immár hetedik alkalommal megrendezett Mobility Awards díjkiosztó ünnepségen a Compaq iPAQ Pocket PC-t választották az Év termékének. Az iPAQ Pocket PC-t emellett a zsebszámítógép/kézi számítógép kategóriában is díjjal jutalmazták. A díjakat az iparág mintegy harminc szakértője, újságírója és elemzője által titkosan leadott on-line szavazatok alapján ítélték oda, akik a mobil számítástechnikai hardverek és szoftverek használhatóságában, összehasonlítva több mint 150 termék közül választhattak. A 2000-ben bevezetett Compaq iPAQ 206 MHz-es processzorral és 240x320 pixel felbontású aktív színes LCD-képernyővel rendelkezik. Az iPAQ-ban 32 MB RAM és 16 MB ROM található, súlyja akkumulátorral együtt 178,6 gramm. A fémburkolattal ellátott iPAQ magassága 13 cm, szélessége 8,35 cm, amely 7,75 cm-re vékonyodik, vastagsága pedig 1,59 cm. Az iPAQ e-könyvek megjelenítésére és WAV vagy MP3 hangfájlok visszajátszására is képes. A masina ezen felül hangszóróval, fejhallgató-csatlakozóval, nyolcírányú kurzorblokkal, valamint a drót nélküli alkalmazásokhoz infravörös porttal rendelkezik.

SKENNERCSALÁD a HP-től

► (Munkatársunktól) Sajtótájékoztatót mutatott a múlt héten Budapesten legújabb skennerait a Hewlett-Packard. Az új termékcsalád tagjai: a Scanjet 7400c, 7450c és 7490c professzionálisak, elsősorban a képmínőség, a sebesség és a szkennelési technológia révén figyelemre méltóak. Ami az utóbbit illeti, a kettős érzékelő a képfelbontás kétszeresét biztosítja (részleteknél 2400dpi, gyors szkennelés esetében 600dpi) és percenként 15 oldal beolvasására képe-

sek. Ezek az új eszközök elsősorban azok számára hasznosak, akiknek a profi szkennelés mellett nagy teljesítményű képzeles és projekteszközökre van szükségük.

Bemutatták továbbá a HP legkarsúbb skennerének számító Scanjet 2200c-t, amely az otthoni felhasználók számára készült. A „mini-szkennert” is több mindent tud, alkalmas fénykép, szöveges dokumentum, grafika és háromdimenziós tárgyak, könyvek, mindennapi használati eszközök szkennelésére. A bemutatott új termékek áráiról annyit, hogy értékarányosak, 28 ezer forinttól 325 ezer forintig terjednek.

enter

SZAPPANOPERA

Marilyn Hall Patel bírónő március eleji előzetes döntésével újabb fordulópontjához érkezett a Napster zencserelői rendszer története. A legutóbbi határozat értelmében a Napsternek az elhúzódtó tárgyalás idejére meg kell akadályoznia a jogvédelem zenék továbbírt cseréjét, ám ebben maguknak a károsultaknak, azaz a zeneipari cégeknek is támogatniuk kell. A fura határozat jól jellemzi a Napster körüli viharokat, ellenmondásokat, melyek legvalószínűbb oka, hogy a jog egyszerűen nem tudja hova tenni a világháló megostyáság legfelkapottabb szolgáltatását. Elsőként az amerikai egyetemek orroltak meg a cégre, mert az MP3-as számokat letöltő fiatalok túlságosan leterheltek a hálózatokat. Majd a kiadók és az érintett zenezők lendültek támadásba, mondván, kutya sem veszi meg a drága lemezeket, ha azok ingyen letölthetők az internetről. A befektetők azonban még bizakodtak, tavaly május végén a Hummer Winblad Venture Partners 15 millió dollárt fektetett a cégbe. A júliusi uborkaszecsonban sem csillapodtak a kedélyek, az írás elején már említett bírónő az egyik tárgyaláson ugyanis akkor még a Napster azonnali bezárása mellett foglalt állást. Kilenc órával a hálózat letiltása előtt azonban a Körzeti Fellebbviteli Bíróság, nem érve egyet Marilyn Hall Patel előzetes határozatával, haladékián adott a Napsternek. Közben a Bertelsmann örökskiadó, melynek lemezkidője, a BMG maga is támogatta a Napstert, szövetségre lépett a zencserelő hálózatot üzemeltető céggel. Ettől kezdve a legalizálás került napirendre, ami a Napster fizetősé tételel jelentheti. Ehhez azonban a jogvédelem és szabadon forgalmazható számokat valamilyen módon meg kellene különböztetni, ám a nemrégiben elindított szűrőprogram a szándékosan, vagy véletlenül elgépelt neveket nem ismeri fel – például Metallica helyett Metelica –, így a korlátozás könnyen megkerülhető. Brazil szappanoperás fordulatokból tehát nincs hiány, hiszen a legutóbbi bírói határozat szerint a kiadóknak maguknak kell megadniuk azon számcímeiket és együttes- neveket, melyeket védeni szeretnének, így a hibás várócióták is nekik kell megjelölniük. A Napster kötelessége mindössze az, hogy a szűrőn ezen kifejezések fennakadjanak. Kétséges megoldás. Lesz még folytatás!

Fülöp Norbert

A Computer Technika honlapján (<http://www.comptech.hu>) naponta Friss hírek címmel jelennek meg az IT ágazat hazai és külföldi eseményeiről szóló rövid tudósítások, hírek.

COMPUTER

► Népszerűségi informaiikai magazinja ► Internet: <http://www.comptech.hu> ► Lapalaptól: PersonArt Kft. ► A szerkesztőbizottság elnöke: LŐNYAI LÁSZLÓ ► Felelős szerkesztő: SELESZT FERENC ► Szerkesztők: TÓTH IBOLYA ► Lapírt: FABIÁN ISTVÁN ► Tervezőszerkesztő: RÉTI ATTILA ► Tördelésvezető: VÁRAI MIHÁLY ► Munkatársak: DUSA GÁBOR, FÜLÖP NORBERT, ROSTA GÁBOR ► Címnap: DESIGN-R ► Médiaigazgató: SZALADNYA KRISZTINA ► Felelős kiadó: Népszerűségi Részvénytársaság, ügyvezető vezérigazgató: KORDA SÁNDOR ► Szerkesztőség és reklámiroda: PersonArt Kommunikációs Ügynökség, 1141 Budapest, Komcsy u. 5-7. Telefon: 469-3030. Fax: 469-3034 ► Webdesign: Big Byte Bt. ► E-mail: comptech@comptech.hu ► Nyomtatás: Révai Nyomda Kft. ► ISSN 1418-2432

← technika

MEMBER OF
IVSZ
T A R T A

MAGYAR MŰSZER a Discovery űrrepülőgépen

► (MTI) A tudományos felszerelés részeként első ízben egy magyar műszert is magával vitt a világűrbe a Discovery űrrepülőgép. Az MTA Atomenergia Kutatóintézetben készített Pille az űrhajózt érő, elsősorban a töltött részecskék által okozott sugárterhelés mérésére szolgáló műszer. A magyar berendezés a NASA kérésére került fel a nemzetközi űrállomás fedélzetére, ahol a kutatólaboratóriumban a biológiai kísérletekben fellépő dózisterhelés mérésére használják majd.

Most csak azt ellenőrzik, hogy az ötven darab érzékeny dózismérő „túlélte-e” a felbocsátás okozta mechanikus megterhelést. A Pille üzembe állítása májusban várható. A műszer mérőfejei az űrhajó, űrállomás bel-

sejében bárhol elhelyezhetők, de az űrruhára erősítve a kozmonauták űrsétára is magukkal vihetik.

Hasonló elven működő berendezéseket sokfelé alkalmaznak a Földön is, a Pille azonban kis mérete, tömege és roppant csekély áramfogyasztása miatt különösen alkalmas a világűrbeli használatra – olvasható a közleményben. A tájékoztatás szerint a Pille földi változatával végzik például a Paksi Atomerőműben a környezet sugárterhelés ellenőrzését. A Pille műszer már több alkalommal járt a világűrben. Az első készülékkel Farkas Bertalan végzett méréseket 1980-ban, a Szaljut-6 űrállomáson.

MOTOROLA-űjdonságok

w (Munkatársunktól) A Motorola már a CeBIT előtt hivatalosan bemutatta legújabb GPRS-rendszerű mobiltelefonját, valamint alkalmazásfejlesztéseit. Valódi generációváltásról beszélhetünk, hiszen a Talkabout, a Timeport, a V-sorozat, valamint a technológiai bravúrokban bővelkedő Accompli család minden tagja GPRS-készülék, így tulajdonosuk élvezheti annak minden előnyét.

A Talkabout fiatalos telefonjai közül a 191-es és a 192-es készülékeket mutatta be a Motorola. A 191-es masina egy könnyen kezelhető WAP-os telefon, átlátható, grafikus menüvel, hangfelismerő tárcsázási lehetőséggel, animációs képernyővédekkel. A Talkabout 192-es könnyed, fiatalos készülék, cserélhető előlappal, átlátható menürendszerrel. A V66-os modell igazi műretek, elődjéhez hasonlóan, lehajtható kivitelben, ám azzal ellentétben az előlap cserélhető. A készülék kicsinysege ellenére mindent tud, amit a nagyok. Az Accompli 008-as a Motorola új fejlesztési irányát mutatja: felhajtható, aktív kijelzőjével, kézírás felismerő rendszerével a legtöbb paltpaltpal felvehetné a versenyt.

BabyCam figyeli

A BABASZOBÁT

► (Munkatársunktól/pte) A Traxdata <http://www.traxdata.com> brit hardvergyártó, amely mindenekelőtt nyers CD-iről ismert széles körben, részesülni akar a webkamera-keresletről. A rövidesen megjelenő CeBIT-en mutatja be a TraxVision BabyCam terméket, azt a videokamera-készletet, amely akár négy kamera képét képes egyetlen vevőkészülékben egyesíteni. A BabyCam akár egy-két hónapig megjelenhet a piacon. „A TraxVision BabyCamet mindenekelőtt a gyermekszobák felügyeletére fejlesztettük ki, a szülők megnyugtató céljából” – közli internetes oldalán a Traxdata. Üzembe helyezése után élő, színes, hangos közvetítés látható-hallható a gyermekszobából – tévé vagy a számítógép képernyőjén. A jelátvitelhez nincs szükség kábelre, a berendezés hatósugara 45 méter. A TraxVision BabyCam-Set TCVC09 tartozéka egy kamera, állvány, transzformátor, elemek. Árát először a hannoveri számítástechnikai világvásáron teszik közzé.

Új nyomtatószeria – FÉNYKÉPMINŐSÉG

w (Munkatársunktól) A Hewlett-Packard Company több új tintasugaras nyomtatót is piacra dobott. Ezek az új modellek: HP Deskjet 959c, HP Deskjet 980cxi professzionális és HP Deskjet 990c m-sorozatú nyomtató. A legutóbbi modell nyomtatási sebessége eléri a percenkénti 17 oldalt.

A HP Deskjet 959c olyan professzionális otthoni és irodai felhasználók számára készült, akik gyakran szeretnének kiváló minőségű fényképeket nyomtatni. Az eszköz 10x15 centiméteres beépített fotópapírtálcájának köszönhetően a fényképnymtatáshoz nem kell papírt cserélni. A nagy teljesítményű nyomtatásfeldolgozó rendszer és az intelligens jellemzők révén a HP Deskjet 959c fényképmínőségű nyomtatásokat produkál.

A HP Deskjet 980cxi professzionális és a 990c m-sorozatú nyomtató beépített, automatikus kétoldalas nyomtatási funkciója pa-

pír- és költségmegtakarítást tesz lehetővé, és emellett környezetkímélőbb teszi a nyomtatást. A produktivitásról a HPA-technológia (High Performance Architecture™) gondoskodik. A korábbi tintasugaras nyomtatók esetében a képfeldolgozást és az adatformattalást a host-számítógép végezte. A HPA mindkét műveletet a nyomtató hardverén hajtja végre, egy 96 MHz-es dedikált RISC-processzor segítségével.

Mindkét nyomtató a HP új, optikai papírfértekelő technológiáját alkalmazza. Az eszköz érzékeli a tálcára helyezett papír típusát, és annak megfelelően módosítja a nyomtatási beállításokat. A 990c m-sorozatú nyomtató kimondottan felső kategóriás Mac-környezetben dolgozó irodai vagy otthoni felhasználók részére készült. Az eszköz mobilberendezésekről vezeték nélkül is tud nyomtatni jó minőségben és nagy sebességgel.

E HETI KÉRDÉSÜNK

Milyen emblémája van a Linux-nak?

- 1.) Kutya
- 2.) Zebra
- 3.) Pingvin

(7 pont)

A HÉT MONDÁSA

A kis gondok panaszkodnak,
a nagyok némák maradnak.

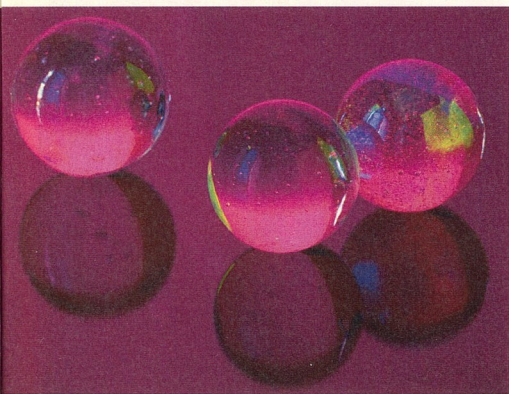
Seneca

ponthoz

Bónusz 2 pont

2001.03.13.

PEREL a Kodak

w (Munkatársunktól-c/net) A fényképezőgépeiről híres Kodak cég beperli három riválisát – Sanyo, Agfa-Gevaert, Seiko Epson –, mert termékeikben a cég által szabadalmaztatott technológiákat alkalmaztak. Ilyen például a vörös szem-effektus csökkentésére használt megoldás, ami nélkül ma már nemigen készül sem digitális, sem hagyományos fényképezőgép. Gerard Meuchner, a cég szóvivője úgy véli, érthető, hogy a Kodak saját szellemi termékeit, a dollármilliókért kifejlesztett technológiáikat megvédi. Az ügyvel kapcsolatban, míg nem látja a periratokat, az Agfa amerikai képviselője nem hajlandó nyilatkozni. A Seiko Epson és a Sony illetékesit nem lehetett megszólaltatni. A február végén indított bírósági eljárásban a Kodak azonnali közbelépést, a további jogsértések megakadályozását, illetve meg nem nevezett összegű kártérítést ér.

Beszélő HIGH-TECH KUKÁK

► (MTI) Barcelonában beszélő kukákat állítottak „rendszerbe”: a chippel ellátott intelligens szemétyűjtők tudják, hogy reggel hét és kilenc óra között felesleges kiüríteni őket, mivel csak déltájban kezdenek megtelni szeméttel. A high-tech kukák feltöltettség jelzéseit a szemeteskocsik sorfőjre számítógépeiken olvashatják le, és az újítás lehetővé teszi, hogy megspórolják az üvegházgázokat. Rádásul különleges térkép is készült, amely a városnak azokat a helyeit tünteti fel, ahol nagyon sok szemetelnek az emberek, és a kukákat, szemétkosarakat napjában akár tucatszor is ki kell üríteni. A Barcelonában elért eredmények láttán más spanyol városokban és községekben is alkalmazni akarják az intelligens kukákat és szemétládákat – olvasható a dpa jelentésében.

TÉVÉ kontra internet

w (Munkatársunktól-c/net) Az amerikai Pogo.com on-line játékfejlesztő cég megbízásából készült felmérés szerint az internetezők több mint fele, pontosan 52 százaléka kevesebbet ül a képernyő előtt, mióta hozzáfér a világhálóhoz. Közülük mintegy 49 százalék hetente 6–10 órával áldoz kevesebb időt a tévészere, ám érdekes módon, ha kikapcsolódásról van szó, a szűrfőzők 62 százaléka inkább a televízió kapcsolója után nyúl. A válaszközből kiderült, a többség elsősorban információforrásként használja az internetet, és a televízióval szemben a legfőbb előnyének azt tartják, hogy interaktív, azaz azt és akkor tudhatunk meg a segítségével, amit éppen szeretnénk. A válaszközből kiderült, a netezők 77 százaléka hagyományos böngészésre használja a világhálót, ám 45 százalék játszik, 42 százalékuk pedig már vásárol is az interneten, míg körülbelül harmaduk zenék letöltésére használja a technológiát.

Belga UMTS-LICENCEK OLCSÓN

w (MTI) Miután a meghirdetett árverésre egyetlen új cég sem jelentkezett, a megszabott minimálárán a jelenlegi GSM-mobilszolgáltatók kapták a harmadik generációs mobiltelefon-koncessziókat Belgiumban. A hatóság egyetlen forduló után összesen 450,2 millió euróért osztotta ki – a France Télécom érdekeltségébe tartozó Mobistar-nak, a holland KPN Orange-nak és a Belgacom, valamint a brit Vodafone konzorciuma alkotta Proximusnak – a 20 évre szóló UMTS-koncessziókat. Az első két cég a minimálisan megszabott 150 millió, a Proximus 150,2 millió euróért kapta meg az engedélyeket.

A belga kormány eredetileg négy UMTS-koncessziót hirdetett meg, s másfél milliárd eurós bevételt remélt az árveréstől. Nyugat-Európában bevételi szempontból eddig csak a német és a brit UMTS-tender volt sikeres: Németországban csaknem 50 milliárd, Nagy-Britanniában 37 milliárd eurónak megfelelő összeget kasszított az állam az engedélyek értékesítéséből, de például Hollandiában, Olaszországban és Franciaországban már jóval a tervezett alatt maradt az UMTS-engedélyekből beszedett költségvetési bevétel.

INTEL mobilprocesszorok

w (Munkatársunktól) Az Intel két olyan, nagyon alacsony fogyasztású mobil-processzorcsalád első tagjait mutatta be, amelyeket kifejezetten a nagy teljesítményt és alacsony energiafogyasztást igénylő, kis méretű mobil PC-khez terveztek. Az új processzorok az első olyan típusok közé tartoznak az iparágban, amelyeknek a tápfeszültsége 1 volt alatt van, és a fogyasztásuk kevesebb, mint fél watt. Az Intel bemutatta az 500 MHz-es mobil, szintén ULV Celeron processzort is, amely árkategóriájában a legjobb teljesítményt kínálja.

A térinformatika

A korszerű térinformatika az új évezred alapvető technológiája. Most, amikor a legdrágább terméké a hihetetlen mennyiségű információ válik, egyre fontosabb azok térbeli elhelyezkedése, vizsgálatak földrajzi adatak szerint.
Szemináriumainkon a legkorszerűbb térinformatikai elemző-tervező eszközökkel ismertetjük meg Önt.

2001. március 20.: Integrált telekommunikációs alkalmazások
2001. március 21.: Komplex térinformatikai elemzések és térképkészítés
2001. március 26.: Területrendezés, mélyépítés AutoCAD-környezetben

Helyszín: Postás Művelődési Központ,
1068 Budapest, Benczúr u. 27., Diszterem

A szemináriumok ingyenesek, mindennap 11.30-kor kezdődnek, s állófogadás után kb. 14 órákor végződnek.

Várjuk regisztrációját a 467-2850-es telefonszámon,
a mail@landinfo.hu e-mail címen vagy a www.landinfo.hu internet-címen!

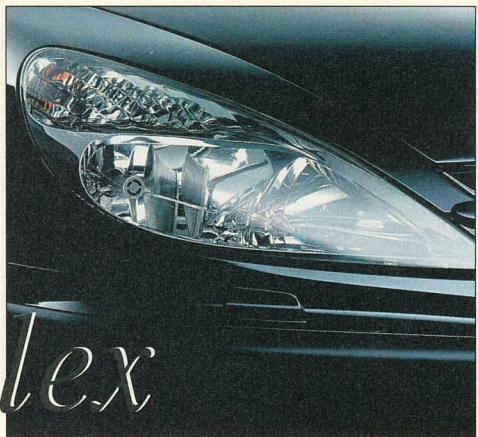
GIS dolgokban a legnagyobb!

Térinformatikai Szolgáltató Kft. 1148 Budapest, Fogarasi út 10-14.
Telefon: 467-2850, 457-2896 Telefax: 467-2865, 383-2025 mail@landinfo.hu www.landinfo.hu

AZ ELMÚLT HÚSZ ÉVBEN AZ AUTÓKBAN
MEGSZAPORODÓ ELEKTRONIKAI
BERENDEZÉSEK NEMCSAK KÉNYELMET
ÉS LUXUST, HANEM KOMOLY FEJTÖRÉST IS
OKOZTAK A MÉRNÖKÖKNEK. NA PERSZE NEM
A KÉNYELMI ÉS BIZTONSÁGI ESZKÖZÖK

KOMPLEX multiplex

ALKALMAZÁSÁRÓL VAN SZÓ, SOKKAL
INKÁBB AZ EZEKET MŰKÖDTETŐ
ELEKTRONIKUS RENDSZEREK
ÖSSZEHANGOLÁSÁRÓL ÉS A HOZZÁJUK
KAPCSOLÓDÓ KÁBELKÖTEG(EK)
ELHELYEZÉSÉRŐL. EZEKRE A PROBLÉMÁKRA
KÍNÁL MEGOLDÁST A MULTIPLEX
ELEKTROMOS HÁLÓZAT.

Manapság már egy lámpatest is „értelmes”

központi egység. Mindezt persze a másodperc ezredrésze alatt. A könnyebb megértés érdekében vegyünk egy példát. Autónk egy felsőkategóriás modell, amely tömve van kényelmi és biztonsági berendezésekkel. Az ablakok, a tükrök, az ülések elektromosan mozgathatók, a navigációs rendszer a fedélzeti számítógéppel karöltve segít úti célunk megtalálásában, és így tovább.

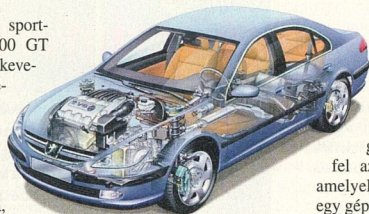
Ezeket az alrendszereket egy intelligens vezérlőegység irányítja. Ez az egység gyűjti össze és dolgozza fel azokat az információkat, amelyeket két különálló rész, egy gépészeti (motorelektronika, váltó, fékrendszer stb.) és egy kényelmi (fedélzeti számítógép, légkondicionáló, hifi, ülések, ajtók, ablakok stb.) küld neki. Ezután a vezérlő értékeli és összehasonlítja egymással a különböző egységek adatait, majd ezek

ismeretében parancsot küld az adott rész felé. Ennek a megoldásnak további előnye, hogy az autó intelligens módon képes alkalmazkodni a külső körülményekhez. Például a rendszer utasítást küld az ablaktörlőnek a törlés gyakoriságának emeléséről, vagy a sebesség függvényében meghatározza a rádió hangerejét, de akár a külső fényviszonyok változását állandóan figyelemmel kísérve képes szabályozni a műszerfal világítását és a belső visszapillantó tükör fényelnyelő képességét is.

A kedves olvasó most minden bizonnyal úgy gondolja, hogy a fent vázolt technikai megoldás kizárólag elméletben, esetleg szupertitkos laboratóriumok mélyén létezik. Pedig nem így van, ilyen multiplex rendszerrel felszerelt autók Magyarországon is ezrelve közlekednek az utakon. Mi ez, ha nem a jövő, már ma?

Klátyik István

▷ A 90-es évek kedvelt sportautója, a Mitsubishi 3000 GT karosszériája alatt nem kevesebb, mint másfél kilométernyi elektromos kábel húzódtott meg. Ez a szám önmagában is megdöbbentő, de még hihetlenebb volt annak a szerviznek a munkája, amely egy ilyen négykerekű elektromos hálózatban próbált megelni egy hibát. Ehhez képest egy tíz keresése a szénakazalban bekés délutáni kutatómunka.

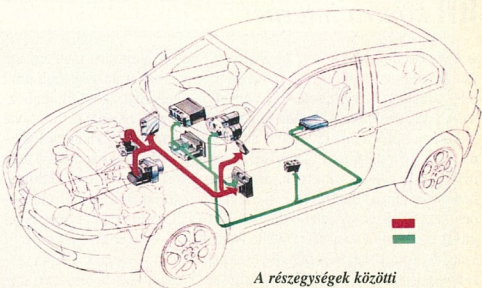
Egy modern autó röntgenrajza: komplexitás minden szinten

Égető szükség volt tehát egy olyan rendszerre, amely egyszerűen biztonságos, képes a különböző részegységek feladatait összehangolni, kevésbé bonyolult, és a szervizben dolgozó munkatársaknak sem kell matematikából egyetemi diplomát szerezniük. A megoldás a számítástechnika alkalmazásával vált lehetségessé.

Az úgynevezett multiplex rendszer működési elve pofonegyszerű. Lényege, hogy egyazon BUSZ (a mindössze négy vezetékkel álló fő kábelköteg), ismertebb nevén kommunikációs csatorna a legkülönbözőbb

részegységeket képes kezelni és felügyelni. Ez még önmagában semmivel sem jobb a hagyományos „vezetékes” megoldásnál. Csakhogy a részegységek és a központ közötti adatsere mindössze egyetlen vezetéken zajlik. Hogyan lehetséges ez?

A különböző részegységek – úgynevezett szerelvények – egy előzetesen meghatározott preferencialista alapján megosztják egymás közt a számukra fenntartott kommunikációs csatorna használati idejét. Ezután a digitálisan kódolt információcsomagokat egymás után, a BUSZ használatának időbeni megosztását figyelembe véve, értékeli a

A részegységek közötti kommunikációs útvonal

NARANCS PUZZLE és digitális szegfű

A VILÁGHÁLÓ MAGYAR FERTÁLYA A LEGUTÓBBI VÁLASZTÁSOK IDEJÉN, FINOMAN SZÓLVA, NEM ÁLLT A POLITIKACSINÁLÓK ÉRDEKLŐDÉSÉNEK HOMLOKTERÉBEN. A KAMPÁNYÉNYEK MINDENHATÓI VIGYÁZÓ SZEMEIKET A HAGYOMÁNYOS HÍRKÖZLŐ ESZKÖZÖKRE, AZ OFF-LINE MÉDIA ZÁSZLÓSHAJÓIRA VETETTÉK. VALÓSZÍNŰ, HOGY A KÖVETKEZŐ VOKSOLÁSKOR MÁR MÁS LESZ A HELYZET: ALIGHA SZÁMÍTHAT SIKERRE, AKI NEM PRÓBÁLJA MEGSZÓLÍTANI HÁLÓZATBARÁT VÁLASZTÓIT.

▶ A parlamenti pártok jelenleg elérhető weboldalai leginkább afféle önarcképek. Sikeredhettek jobban vagy rosszabban, oly mindegy: több mint jellemzők. Hibáikból alkalmasint többet megtudni, mint a kerekded mondatokban megfogalmazott nyilatkozatokból, tisztavirág-életű filippikákból.

Narancs puzzle happy end nélküli

A jelenlegi koalíció viszonya a világhálózhoz fölöttébb felemás. Az Orbán-kabinet sokak szerint leginkább magát ejtette csapdába, amikor afféle „szabaddemokrata csodafegyvernek” minősítette az előző kultuszminiszter, Magyar Bálint nevéhez fűződő Sulinet-programot. A Sulinet helyett ajánlott írsz-konceptió már akkor ezer sebből vérzett, amikor az Írsz Multimédia Kft. ügyvezetője, Pórfy András közölte: a www.irsz.hu már foglalt. Hovatovább nem tartozik a frissiben bejegyzett oldalak közé.

A polgári kormányzat pártjai közül órjárataunk idején a legkomolyabban végiggondoltnak, legjobban fölfejtettnek a Magyar Demokrata Fórumé (www.mdf.hu) tűnt.

Az emdéeves hálózsem leggyöngébb pontja a külső: azok a hercig kis lobogók, melyek a nyelv kiválasztását hívatottak segíteni, éppúgy ódivatúak, mint a menüisorgombjai és az azokat decensen mozgató JAVA SCRIPT-ek. Némi képp túlzásnak hat az egy négyzetcentiméterre eső tulipán logók száma is.

A kötelező bemutatkozó gyakor-

latokon túl értékelendő az e-MDF-konceptió, melynek jegyében a legutóbbi országos gyűlés nyomom követhető volt a világháló több pontján is: Internetto, www.hunpress.hu. A jó ízléssel válogatott linkgyűjteményben található az a honlap, melyet bizvást nevezhetünk etalonnak is: www.konservative.dk. Az pedig, hogy Lezsák Sándornak a szabolcs.szekely@parlament.mdf.hu címre kéréti írni (subjekt: Lezsák Sándor), maradjon meg ezredejei bonmot-nak.

A kiszagzák oldalára sok szót kár vesztgetni: mindössze a pártcímer díszlett zöld mezőben. No meg egy szükséges értesítés: itt épül az FKGP honlapja.

A www.fidesz.hu leginkább egy jókora narancssárga puzzle-ra hajazott ottjártunk idején. Hibáinak részletes fölörörlása meghaladná jelen írás terjedelmét. Nem csoda. A fiatal demokraták oldalát két, HTML-programozásban teljesen járatlan lammer „követte el”. Információink szerint csak átmeneti megoldásként – ugyanis fél éve tart a párt belüli hercehurca, hogy a Happy End Kft. ígérétéhez híven elkészítse a fiatal demokraták hivatalos honlapját.

Igazság, élet, digitális szegfű

A www.miep.hu-t aligha túlzás avítnak nevezni. Korántsem politikai tartalma miatt, ahhoz ennek a cikknek semmi néven nevezendő köze. A honlap önmaga vívta ki e jelzőt. Kinézete túlszűfolt, grafikai megoldásai divatjamúltak, cikornyásak, unalmasak. Ezt a hálózsemet ugyan nem fertőzte meg az a fránya interaktivitás, ám tagadha-

Parlamenti pártok a világhálón

tatlanul létezik, és pontosan közli a párt programjait.

A www.mszip.hu első pillanatra azzal lepi meg látogatóját, hogy designja erőnek erejével nemzeti színben van tartva. Jóllehet a párt hivatalos színe a kék, a földalton forgó animált gif (természetesen szegfű) sem hasznos, se nem korszerű. Az információk mennyiségét tekintve a szocialisták honlapjával jelenleg csak a szabad demokraták oldala veheti föl a versenyt. Viszont ez az egyetlen pártoldal, ahová keresőablakot is beépítettek. Tanulságos a Digitális Szegfű,

mely csöppet ódivatú linktárház. A Miss Cyberspace-választástól az Anima Sound System Himnusz remixén át a kameruni szocialdemokratákig széles a választék.

A szabad demokraták honlapja közeli rokonságban áll egy hírportállal. Ez az oldal közlélti meg az etalonként említett www.konservative.dk-t. Kötelező elemek elegánsan kipipálva, él és virul a programjainól, erős a felhozalt sajtóanyagokból is.

Domaincsapdák, URL-bombák?

A www.domainbank.net adatai szerint a magyar parlamenti pártok .com, .net, .org végződésű domainjai már elkeltek. (Kivétel: www.miep.org) Ez a tény több mint figyelemreméltó. Technikailag ugyanis nem megoldhatatlan, hogy a fidesz.hu helyett a fidesz.com-ra érkezzék a hálózvándor. Itt aztán anti-narancs oldalról kezdve pornó site-ig bármivel szembetalálhatja magát, csak épp azzal nem, amivel szerette volna.

A történet korántsem légből kapott. Néhaná édes egy amerikai-magyar vegyesvállalat vásárolt be alaposan pártdomainekből. (Nem csupán politikai alapon. Megvették ék az apeh.com-ot is.) Végül, ha nem is teljesen önként, de elálltak eredeti szándékuktól. Széppomóoldalt, se adócsalók iskoláját nem nyitottak sem a fidesz.com-on, sem az apeh.com-on. Az URL-bombák azonban újra élesíthetők. Mondjuk, a következő választási kampányban.

Verebi Ádám

A HAZAI HÁLÓZATÉPÍTÉS
MINTEGY MÁSFÉL-KÉT
ÉVTIZEDES MÚLTRA
TEKINTHET VISSZA.
A NYOLCVANAS ÉVEKBEN
FOGALMAZÓDOTT MEG
AZ IGÉNY – TERMÉSZETESEN
AZ ÁLLAMI
NAGYVÁLLALATOKNÁL –,
HOGY A KORÁBBAN
EGYMÁSTÓL FÜGGETLENÜL
MŰKÖDŐ SZÁMÍTÓGÉPEKET
ÖSSZEKAPCSOLJÁK. A VILÁG
AZÓTA SOKAT VÁLTOZOTT, ÉS
MA MÁR SZINTE NEM LEHET
OLYAN KICSI EGY CÉG, HOGY
NE ÉRNÉ MEG VALAMILYEN
HÁLÓZATOT FENNTARTANIA.

HÁLÓZATI kiskáté

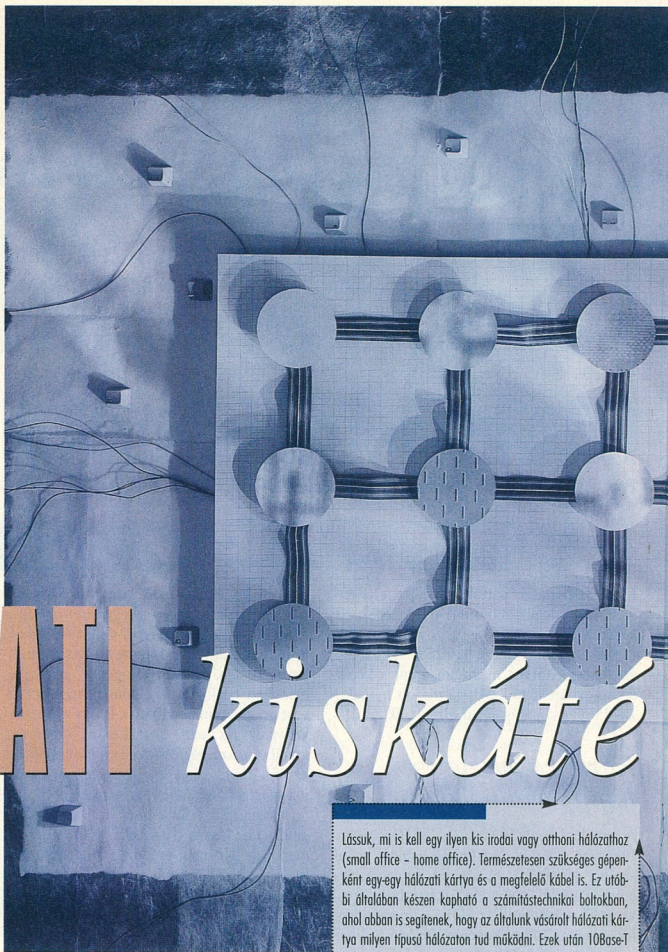
A hálózatok fejlődése

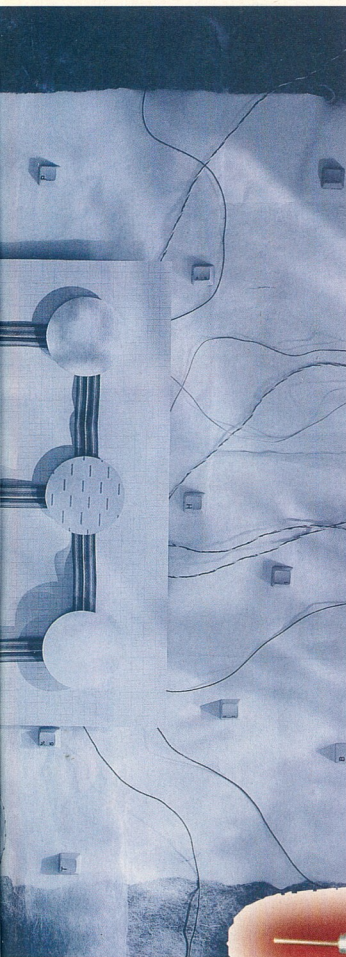
A hálózatok építésére eleinte az igen magas hardverárak miatt volt leginkább szükség, majd a közös adatbázisokhoz való hozzáférés, valamint az adatkommunikáció lett a fő indok. A PC-s korszak kezdetén, a 90-es évek elejéig a megrendelések zöme az állami vállalatoktól érkezett, majd jöttek a multinacionális cégek, és ezzel a piac is átrendeződött. Ebben az időszakban a televízióantennáknál jól ismert koaxiális kábel volt egyeduralgkodó, már csak azért is, mert a sokféle, egymással csak alig-alig kompatibilis egységekből álló számítógéppark olyan egyéni megoldásokat igényelt, amelyeket ebből lehetett a legkönnyebben megvalósítani. Az ilyen, jól kiépített és megfelelően beállított rendszer a legtöbb mai igényt is képes kielégíteni, így ha a feladatok nem követelik meg, a régi hardverekhez és szoftverekhez nem is érdemes hozzányúlni.

A koaxiális hálózatok egyeduralmát aztán az UTP – Unshielded Twisted Pair –, azaz az árnyékolatlan csavart vagy más néven sodort érpáru vezetékerek törte meg. Ezen új típusú vezeték kábelköpenyében négy érpár

fut, ami gyakorlatilag minden hálózati igényt kielégít. Eszerint modem, Ethernet, telefon, fax vagy éppen telexszolgáltatások egyaránt ráköthetők a nyolc drótra, és ettől kezdve már nem is számítógépes, inkább informatikai hálózatokról beszélhetünk. Ez egyben azt is jelenti, hogy ugyanezen hálózatok akár komplett informatikai rendszereket is elbírnak, ami a korszerű vállalatirányítás egyre nélkülözhetetlenebb eszköze. Az egységes UTP-kábelhálózatra bármilyen eszköz ráépülhet, azaz váltáskor csak az adaptereket kell lecserélni, míg a többnyire falban futó kábeleket már nem szükséges kibontani. Ez a megoldás főleg irodaépületeknél jelenthet óriási előnyt, hiszen az előre kiépített infrastruktúrát a bérlők a saját igényeiknek megfelelően használhatják, minden különösebb átalakítás, bontás és építés nélkül.

Lássuk, mi is kell egy ilyen kis irodai vagy otthoni hálózathoz (small office – home office). Természetesen szükséges gépeként egy-egy hálózati kártya és a megfelelő kábel is. Ez utóbbi általában készen kapható a számítástechnikai boltokban, ahol abban is segítenek, hogy az általunk vásárolt hálózati kártya milyen típusú hálózathoz tud működni. Ezek után 10Base-T hálózat esetén szükség lesz arra a bizonyos hub-ra – mégpedig legalább annyi „portosra”, ahány gépet össze akarunk kötni. Általában 5, 8 és 16 csatlakozóval ellátott hub kapható, ha esetleg ennél többre van szükségünk, akkor már tanácsos szakemberrel megépíttetni a hálózatot. Ha a 10Base-2 mellett szeretnénk, szükség lesz még a hálózat két végére egy-egy 50 Ω-os lezáró ellenállásra is. Ezt is nyugodtan kérhetjük ott, ahol a kábelt vettük. A hálózati kártyához általában jár egy T-elosztó. Ez teszi lehetővé, hogy az adott kártya csatlakozzon a sírnak. Ha mindent sikerül összevárosolni, akkor be kell szerelni a kártyát a gépbe – ez szerencsés esetben azonnal működik, a számítógép bekapcsolás után érzékeli fogja, hogy új alkatrészt tettünk be (Plug&Play), majd kéri a meghajtó lezárását. Ezek után a hálózat összekötése a következő: semmi esetében az összes számítógépet bekötjük a hub-ba, és ezzel készen is vagyunk. Sin esetén ez egy kicsit másképp történik: a gépeket egymással kötjük össze sorban a T-elosztók segítségével, majd a hálózat két végét lezárjuk a már említett 50 Ω-os ellenállásokkal. Ha ezeket a feladatokat sikerrel megoldottuk, akkor gyakorlatilag a dolog fizikai részén tal vagyunk, jöhet a szoftverek beállítás.

amelyek meghatározzák, a hálózat jól vagy rosszul működik-e? A dömpingárak azonban csak ideig-óráig tarthatók, hiszen nem is annyira a kiépítés maga, mint inkább a hozzá kapcsolódó szolgáltatások jelentenek kiadást a hálózatot építő cégeknek. Az „olcsó hús levével” akkor találkozunk a vevő, amikor a kiépített rendszer valamiért nem úgy működik, ahogy szeretné. Ilyenkor már komoly bosszúságot jelenthet, ha a kétfős béték és kft.-k időközben megszűntek vagy az adott probléma kezeléséhez sem szakemberük, sem kapacitásuk nincs, nem is beszélve a javítások idejére elkerülhetetlen rendszerleállásról, mely sok vállalat esetében a termelés teljes vagy részleges leállását is jelentheti.

Lássunk a jövőbe

A hálózat használója által bérelt iroda esetén a legszerencsésebb, ha már az építető gondoskodott a megfelelő kábelzés és kivezetés beépítéséről. Ilyenkor a cégnek nincs más dolga, mint a meglévő infrastruktúrára rákötöni a saját eszközeit. Ez az állapot azonban meglehetősen ritka, már az is nagy szó, ha a kábelcsatornát beépítik a falba, ám a beruházók sokszor még erről is megfeledeznek. Míg a bérlők ezt nem kérik számon, tehát hajlandók bemenni egy olyan épületbe, amiben nincs informatikai hálózat, addig nem valószínű, hogy bármi is változna. Ezért a hálózatépítők, a nyugati országokkal ellen-

ket, előfordulhat, hogy a cég idővel kinövi a hálózat keresztmetszetét, esetleg kiderül, kevés a beépített végpont vagy ha elegendő is, nem ott vannak, ahol szükség lenne rájuk. Gyakori hiba, hogy az adott pillanat igényeit veszik alapul, nem gondolva a jövőre. Egy irodában például, függetlenül attól, éppen hány ember dolgozik benne, érdemes annyi végpontot telepíteni, ahány munkahely ott egyébként elérne. Ez akár az igazgatói szobában is praktikus lehet, hiszen a későbbiek során bármikor megváltozhat a szoba feladata, átszervezés vagy költözés miatt. De előfordulhat, hogy egyszerűen csak másképp szeretnék berendezni az irodát – ilyenkor többnyire a számítógép is költözik –, ami, ha több végpont is van, nem jár együtt vezeték-erdővel, drótespadákkal, amelyekben előbb-utóbb valaki mindenképp elbotlik. A padlón, a szőnyeg alatt, vagy jobb esetben a falon lévő műanyag csatornában futó kábel azonban mind-mind hibalehetőség, ami később aztán megmagyarázhatatlan rendszerproblémaként kísérthet a cég életében. Mert hiba fut a szőnyeg alatt egy vezeték, ha többször rálépnek, a köpenyben futó drótok egymáshoz viszonyított helyzet megváltozhat, ami hatással van az adatátvitel minőségére is. A dolgozók lassúnak, pontatlannak, megbízhatatlannak érzik a rendszert, a hiba okát pedig utólag lényegesen nehezebb megtalálni, mint az építéskor egy kicsit odafigyelni. Ha nincs költözés, bútorlogatás, akkor sem érdemes pár ezer forintot spórolni, hiszen ahol tegnap még elég volt a

A kulcsszó: megbízhatóság

A jó rendszer egyik legnagyobb érdeme a megbízhatóság, a harmonikus működés, ami az újabb és újabb szoftververziókra való átálláskor felborulhat.

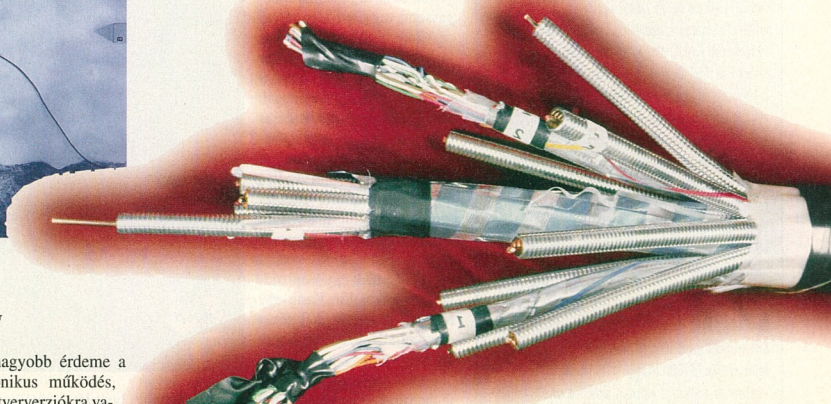
Sajnos a tapasztalatok szerint a hálózat-építést gyakran nem veszik elég komolyan a megrendelők, azaz inkább az árát, mintsem a minőséget nézik. A piacon jelenleg óriási az árverseny, gyakorlatilag mindenki foglalkozhat, illetve foglalkozik hálózatépítéssel, függetlenül attól, ért-e ehhez egyáltalán. A speciálisan hálózatépítéssel foglalkozó cégek nagy előnye éppen az, hogy a számítógépek összekapcsolásakor felmerülő problémák nagy részével már találkoztak, ismerik azokat a kritikus pontokat,

tétben, kénytelenek magukat a bérlőket megkeresni, hiszen számukra nélkülözhetetlen az informatikai hálózat, még akkor is, ha csak pár gépet üzemeltetnek.

Más a helyzet, ha egy cég magának épít iroda- vagy székházat, hiszen ilyenkor természetesen nem spórolják ki a hálózatot. Azonban ha nem megfelelően mérik fel az igénye-

telefon, ott ma természetesen az internet is nélkülözhetetlen, és mennyivel praktikusabb, ha mindkettő egy időben használható. Nem árt tehát számolni a technológiai fejlődéssel, hiszen ki tudja, milyen új szolgáltatások lesznek holnap nélkülözhetetlenek a versenyben maradáshoz. Akit mindez még nem győz meg, annak azt is érdemes figyelembe vennie, több végpont egyidejű kiépítése darabra lebontva kisebb költséget jelent, mint a folyamatos toldozás-foltozás.

Rosta Gábor
wbk@comptech.hu

Immortal Sovereigns

A TimeGate Studios (<http://www.timegatestudios.com/>) bejelentette, hogy Kohan: Immortal Sovereigns című játékuk elkészült, aranylemeze került, és a tengerentúli napokon belül a boltokba kerülhet. A program egy valós idejű fantasy stratégiai játék. Kihalad misztikus világában egy halhatatlan faj tagjaként kell helytállni. A főszereplő Kohan szerepébe bújjuk kell a katakizmák sújtotta fajt segíteni, hogy visszanyerje régi fényét, és újra megszerezze a hatalmat a világok felett. Legjobb feladatunk kideríteni, hogy valójában mi is áll a faj elhűnének hátterében.

No One Lives ForeverMap

A Monolith (<http://www.lith.com/>) segítségével az elmúlt időszak legsikeresebb ügynökével, Cate Archerrel további kalandokban lehet részünk – persze csak multiplayer módban –, az általuk kiadott pályacsomag letöltése után. A csomagcska tartalmaz három deathmatch pályát, és öt UNITY vs. H.A.R.M. assault terepet. A pályák beüzemeléséhez szükség van a játék 1.002-es javításomajára, amit a pályacsomaggal együtt a http://www.noonelivesforever.com/downloads/cimról_szedhetünk_le.

Summoner demó

A Volition Inc. (<http://www.volition-inc.com/>) és a THQ (<http://www.thq.com/>) kiadott egy demót a készülő Summoner című fantasy szerepjátékból. A demóban a következő fontosabb dolgok találhatóak: három végjétszatható szint, többek között Lenele város katakombái és óvárosa. Háromféle lény idézhető meg, például a miniatúrussz. Többféle ellenféllel is összeakadhatunk, akik révén tapasztalati pontokat gyűjthetünk. Megismerkedhetünk a játék kezelőfelületével és a designnal. Többféle fegyvertípust is lényünk kezébe adhatunk. A játékban szereplő karakterünk nem a mágiában jeleskedik igazán, hanem a különféle lények megidézésében rejlik a valódi hatalma. A demo több helyről is letölthető, de a készítőik szerencsére ezeket a címeket összegyűjtötték a weboldaljukon: <http://www.volition-inc.com/index.cfm#709>

Heti Top lista

A legnagyobb példányszámban eladott játékszoftverek első tíz helyezettje, a 2001. február 11. és február 17. közötti időszakban. Az adatok az amerikai játékeladásokból származnak. Zárójelben az előző heti helyezés.

1. (1) The Sims
2. (2) The Sims Livin Large Expansion Pack
3. (3) MP Roller Coaster Tycoon
4. (4) Sierra Sports: NASCAR Racing 4
5. (5) Hoyle Casino 2001
6. (6) Diablo 2
7. (7) Microsoft Age Of Empires II: Age of Kings
8. (10) MP Roller Coaster Tycoon Loopy Landscapes
9. * NBA Live 2001
10. * Command & Conquer: Red Alert 2

A VEREKEDŐS JÁTÉKOK SOKÁIG A LEGSIKERESÉBB PROGRAMOK KÖZÉ TARTOZTAK. ANÉLKÜL ÉLHETTÜK KI AGRESSZÍV VÁGYAINKAT, HOGY HASONLÓ ÉLMÉNYBEN RÉSZESÜLJÜNK, MINT VIRTUÁLIS ELLENFELEINK. MAGYARUL NEKÜNK SOSEM KELL TARTANUNK EGY JÓ NAGY POFONTANT.

▶ Hosszú éveken keresztül a játéktérmet leglátogatottabb gépei közé tartoztak azok, melyeken a Mortal Kombat és a Street Fighter játékokban mutathattuk meg veredőképeségeinket. Valójában maximum arról győzhettük meg a körülöttünk állókat, hogy milyen gyorsak is az ujjaink. Hol voltak akkor még force feedbackes joystickok vagy valóban püfölték a bokszesztyűk (mint amilyen a Nyugati pályaudvar melletti aluljáróban most is van), hogy majdnem valódi élményben részesülhessünk. Ezeknek a játékoknak az adta meg a „feelingjét”, hogy nem csak egy-két ütést vagy rúgást vihettünk be az – általában sokkal nagyobb méretű – ellenfeleknek. Mindegyik karakternek voltak csak rá jellemző mozgássorai vagy speciális támadási formái. Akadt, aki megfagyasztotta ellenfelét, így több ideje maradt bevinni utána az ütéseket, vagy éppen ellenkezőleg, tüzes labdákat ergetett, persze sokkal nagyobb sebést okozva. A pontot az i-re a menet végén a teljesen kikészített ellenfél furcsa módokon másvilágra segítése tette. Ennek a legviccesebb formája az volt a Mortal Kombat egyik epizódjában, amikor Liu Kang egy Mortal Kombat-játékgépet ejtett az ellenfelére több méter magasból.

Ezek a játékok és a filmek is hatottak egymásra (eredendően a harci művészeteket felvonultató filmek az ihletők ezeknek a programoknak). A hongkongi kungfu-filmek mozgáskombinációi is feltűntek a monitorokon, illetve a technika fejlődésével a filmekben megjelentek az addig csak a játékgépekről ismerős speciális támadások. Nem egy mai akciófilmben találkozhatunk ilyennel, például a nemrég megjelent Romeo Must Die című, John Woo rendezte filmben. Visszatérve az eredeti játékokhoz, filmadaptáció is készült a Mortal Kombatból, amelyet legjobb még filmsorozat is, de régi formáját sosem nyerte vissza. Próbálták a készítőik a

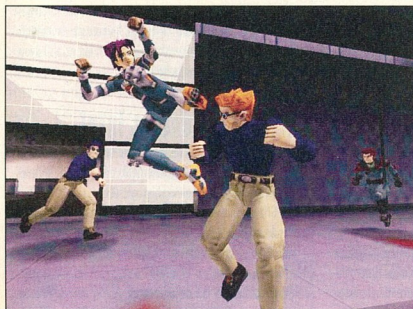
Oni

kor divátjának megfelelően egy 3D-sített változattal visszatérni a porondra, de Lara Croft mellett már sok esélyük nem lehetett. A nagydémúr már nem elégtette ki a pusztá veredés és gyilkolászás. A mai játékok, ha virtuális vérengzésre vágnak, akkor a Quake-Unreal vonalból választanak, ame-

lyek látványosságuknál fogva ragadják meg az egyszerű játékok. Illetve a másik csoport az olyan programokat választja, amelyekben a veredés mellett kalandelemek is előfordulnak – mint az ominózus Tomb Raider-sorozatban –, hogy egy kicsit az agytekervények is meg legyenek mozgatva.

Az Oni című játék ezt a kissé feledésbe merült vonalat lovagolja meg, sőt még az is lehet, hogy egy kis lendületet is ad neki. A játékban Konoko szerepébe bújjuk, aki egy elit rendőralakulat, a TCTF tagja. A világot egyetlen, egységes kormány igazgatja, akiknek hatalma nem terjed túl a városok falain, ugyanis ott

csak pusztaság és mérges gázok találhatók. Hogy a kataklizmát túlélt emberek sorsa ne legyen egyszerű, egy Szindikátus nevű terror-szervezet tartja rettegésben a városok lakóit, és ők akarják megszerezni a hatalmat a metropoliszok felett. Ellenük kell küzdenünk ebben a játékban, legfőbb feladatunk, hogy felszámoljuk a szervezetet, és elkapjuk a vezetőjét. Konoko nem tud semmit a múltjáról (ez a dolog nekem egy-két játékból már ismerős), és csak szép lassan, a játék során derülnek fel a múlt számunkra érdekes részletei.

A játéknak is vannak filmes-rajzos kötődései, mert a látványvilág a mangakál rokon, pontosabban onnan származik. Elég régóta megfigyelhető, hogy a játékosztársadalom milyen fogékony erre a képi világra, nem egy sikeres játék építkezett ezekből a gyökere-

ből. Gondoljunk csak a Final Fantasy-sorozatra, akciójátékban a Shogo – Mobile Armor Divisionre vagy a közelmúltból egy másik szerepjátékra, a Septerra Core-ra (ami nem lett akkora, hatalmas siker, mint amit sokan vártak tőle). Talán ennek is köszönhető, hogy bár távolról sem kapott akkora publicitást a program, mint a fejlesztőcsapat (a Bungie software, akiknek a Myth-sorozatot is köszönhetjük, és mostanában az Xbox-játékok fő fejlesztőiként ismeretesek) másik játéka, a Halo, mégis gyorsan felhívta magára a figyelmet.

A játék külsejével kapcsolatban meg kell jegyezni, hogy a megjelenítéshez saját engine-t készítettek a fejlesztők. Emiatt a játék nem túl csicsisáré, viszont kifejezetten gyors, még gyengébb gépeken is. Tulajdonképpen, ha egészen pontos szeretnék lenni, akkor azt kell mondanom, hogy összehasonlítva a mai grafikai trenddel (Sacrifice, Giants és egyéb 3D csillógó-villogó színekben pompázó stratégiai játékok), az Oni kifejezetten szürkeárce. De a szereplők gyönyörűen mozognak. Nincs szaggatás, nincs akadozás, mind az általunk irányított karakter,

mind ellenfeleink animációja megfelelő mennyiségű mozgásfázisból áll. Persze ennek már nem kellene akkora kunsztnak lennie így 2001 eleje táján.

Az irányítással kapcsolatban többen panasztolták, hogy nehezen megszokható. Az a helyzet ezzel kapcsolatban, hogy a Quake-en felőtt nemzedéknek abszolúte nem lesz ismeretlen a billentyűzetkiosztás, hiszen az előre, hátra, jobbra, balra haladás a WASD-gombokra lett kiosztva, ami teljesen bevált a gyakorlatban a quakerek körében. Másoknak lehet, hogy kicsit szokatlan, de könnyű beleszokni. Aki mégsem képes megszokni, mert annyira hozzászokott a kévecse gombjai, annak nem lehet a játékból magából átállítani a kiosztást. A teendő ennek ellenére nem túl bonyolult, csak az Oni könyvtárban kell megkeresni a key_config.txt fájlt, és abban beírni a nekünk kedves gombokat. Egyébként a kaland- és akciójátékok elemeinek keverése ellenére nagyon kevés gombot kell megjegyezniünk (összesen csak tizennégy), és azokkal minden extrát képesek vagyunk kihozni a programból.

Ami igazán összeköti az elődökkel az Onit, az a kombinációs támadások sora. Ezek révén sokkal nagyobb hatékonysággal tudunk megküzdeni az ellenfelekkel, esetleg egyszerre többet is megtámadhatunk. Ezek a mozgássorok megtanulhatók a netről, kézikönyvből, innen-onnan. Sajnos azonban ezeket csak a játék bizonyos szakasza után tudjuk alkalmazni. Ha a program szerint elértünk egy fejlettségi szintet (végrehajtottunk egy küldetést), akkor lesz csak lehetőségünk újabb és újabb ütés-, rúgás-kombinációkat bevetni.

A kis segítséggel játszóknak ebben a játékban nem lettek igazán útbaigazítva. Ahhoz, hogy a különböző, győzelmi pontok elősegítő kódokat használhassuk, egy kis előkészületet kell tennünk. Egy hexaeditorra van szükségünk, amivel a persist.dat fájlban a 44-es értéket kell átírnunk „07”-re. Ezután a programba visszalépvé már csalthatunk is. Aztán csak be kell hoznunk a naplónkat az F1-gyel, és beírni a megfelelő szöveget. Például: liveforever – isten mód, reservoirdogs – az ellenfelek egy másnak esnek, chenille – erősebbek lesznek a támadásaink, killmequick – az ellenfelek lesznek szupererősek... Ezekért azonban nem keszkehdhetem, mert nem próbáltam egyet sem, csak az olvasóink kedvéért gyűjtöttem őket.

Minimum rendszerkövetelmények: 266 Hz-es Pentium II vagy erősebb processzor, 64 MB RAM, 800 MB szabad hely a merevlemezünkön, és egy átlagos 3D videokártya.

Dusa Gábor

gabord@comptech.hu

PARLAMENTI VITÁRA KÉSZ az EHT

A KORMÁNY MÁRCIUS 2-ÁN ELFOGADTA AZ ÚJ EGYSÉGES HÍRKÖZLÉSI TÖRVÉNY – EHT – TERVEZÉT, ÍGY AZ ORSZÁG-
GYŰLÉS MÁR A TAVASZI IDŐZÁ-
KÁBAN MEGVITATHATJA, ILLETVE
ELFOGADHATJA A JOGSZABÁLYT.
A TERVEZET LEGFONTOSABB
FELADATA A 2002. JANUÁR 1-
JÉVEL MEGVALÓSULÓ TÁVKÖZLÉ-
SI LIBERALIZÁCIÓ FELTÉTELEINEK
MEGTEREMTÉSE.

▶ Az Egységes Hírközlési Törvény kidolgozása még Katona Kálmán hírközlési minisztersége alatt kezdődött, ám a kormány, a koncessziós, illetve az úgynevezett alternatív – a liberalizációval belépő új – szolgáltatók érdekelletét ellassították a törvényalkotás folyamatát. Éppen ezért fontos, hogy az Alternatív Kerekasztal mind a kilenc távközlési szolgáltatója – a British Telecom, a GTS, a Novacom, a Pannon GSM, az UPC, a Vivendi, a Vodafone, a Kivvi és a PanTel – elfogadják a törvénytervezetben foglaltakat. Az alternatívok az európai uniós szabályozást tartják követendőnek, az attól való elérést csak különleges esetben, a hazai sajátosságok miatt vélik indokoltnak.

A törvénytervezet rendelkezik a saját távközlési hálózattal bíró szolgáltatók hálózatainak költségalapú összekapcsolásáról, ami a hálózatok közötti átjárhatóság egyik fontos eleme. A törvényjavaslat szerint a Hírközlési Főfelügyeleten belül Hírközlési Döntébi-zottságot állítanak fel, mely felügyeli a szolgáltatók közti együttműködést, döntést hoz vitás kérdésekben. A tervezet kimondja, hogy a Hírközlési Felügyelet önállóan gazdálkodó költségvetési szerv, azaz a feladatainak ellátásához szükséges forrásokat saját bevételeiből teremti elő. A Hírközlési Felügyelet a távközlési szolgáltató szervezetek és személyek jogszabályok szerint történő működését ellenőrzi. A törvényjavaslat fontos eleme, hogy bevezeti az egyetemes szolgáltatás intézményét, azaz meghatározza azon szolgáltatók körét, melyeknek az ország teljes területén elérhetőnek kell lenniük. Az egyetemes szolgáltatások körébe az alapszintű távbeszélő- és adatátviteli szolgáltatás, a nyilvános távbeszélő-állomás, alapszintű postai szolgáltatás, előfizetői networkok, valamint ingyenes segélyhívások tartozik. Az egyetemes szolgáltatást az egyetemes szolgáltatók végzik, amelyek lehetnek országos vagy helyi koncessziós szerződéssel, vagy más egyetemes szolgáltatási szerződéssel rendelkező cégek egyaránt.

F.N.

HARDVER h í r e k

GeForce3-dömping

Amióta a MacWorldön bejelentették az NVIDIA GeForce3-at, szinte az összes videokártyagyártó cég jelezte már az erre alapozott kártyákat. Egyik érdekes kivétel az Abit, mely a kiadvonást terveztegi erőt a piacra. A bejelentett grafikus kártyák: Gigabyte GV-GF300, Absolute GeForce III, MSI StarForce 822, LeadTek WinFast GeForce3, ELSA Gladiac 920, Hercules 3D Prophet III és ASUS 8200. A kártyák árai a különféle plusz kiterjesztől függően 550-600 dollár körül mozognak - majd.

24/10/40-es CD-RW

(Terminal) A nagyobb sebességű CD-írási megvalósítása mindig is nagy és fontos feladat volt egy-egy cégnek. A Sanyo szabadalmaztatott BURN-Proof (Buffer Under Run-Proof) technológiája igen sokat lendített a cégnek, hiszen nagy írási sebesség mellett, egy esetleges puffertúlirésből származó leállítás után is nagy biztonsággal folytatható az írás. Ez pedig igen fontos a meghajtókat használó felhasználók számára. Más meghajtókól, melyek nem használnak puffertúlirés elleni védelmet, az átmeneti tároló kiürülése után minimum 20 MB térhelyezés el a lemezen (egy session zárasa miatt). A BURN-Proof technológia tehát lehetővé teszi nagyobb sebességű CD-írási meghajtókat akkor is, ha ehhez a forrás meghajtói maximális teljesítményre szükséges. Az első 24x-es írársra képes meghajtó ismét a preszifikációs számú majd, s ennek legalsó megvalósítását megvalósítandó lehet egy-egy CD-írókat gyártó cégek. Nem véletlen tehát, hogy újból nagy hordul a CD-írókat fejlesztő cégek között. A Sanyo hamarosan bemutatja 24x-es CD-írársra alkalmas eszközét, amely talán az első ilyen nagy sebességű író meghajtó lesz.

Árat csökkent az Intel

(Terminal) A chipgyártó csökkentette néhány asztali számítógépekben alkalmazott processzorának árát, a 800 MHz-es Celeron például 19 százalékkal lett olcsóbb. Az 1 GHz-es Pentium III ára 10 százalékkal, 268 dollárról 241-re csökkent, míg a 933 MHz-es változat 241 dollár helyett már csak 225 dollárba kerül. Legnagyobb mértékben a 800 MHz-es Celeron ára apadt, a 19 százalékos ledarás révén e termék 138 dollár helyett 112 dollárba kerül. A 766 MHz-es Celeron processzor ára 8 százalékkal csökkent, 112 dollárról 103 dollárra. Szokták azt szintén lényegesen ársökkenést május táján lehet szánítani, amikor a termék szintén az 1,7 GHz-es Pentium 4 megjelenik. A notebookokban használatos chippek ára pedig várhatóan az 1 GHz-es mobil Pentium III megjelenése után lesz alacsonyabb.

T29-es telefon

Nem szorozta véli számítógépes bír, de azért ide kíváncsiak az Ericsson bemutatja az ázsiai piacra szánt T29-es mobiltelefonját. A készülékben az angol mellett természetesen nem európai, hanem az orosz nyelveken találtak menüket, így például a T29sc modellel a kínai ábécé betűit is meg lehet nyitni SMS-eket írni, fogadni, illetve nevekét is tárolni. A mobiltelefon, széles körű elemet figyelembe véve - 95 gramm, kényelmi ideje 150 óra, a beszélgetésre pedig 7 órát fordíthatunk.

Kürtölő

A mágneses adattárolás fizikája az orosz származású Emil Lenz (1804-65) által az 1830-as években felfedezett jelenségén alapul: „... változó mágneses térben elhelyezett tekercsben áram indukálódik...”. A winchesterrel a mágneses felületre forgó tárcsák állították elő a változó mágneses teret, az olvasófej pedig igazi tekercs volt. Azért írnom mindazt múlt időben, mert a winchestergyártásban körülbelül két évvel ezelőtt alapvető technológiai változás következett be.

A változtatás kémszerre igen prózái volt: a mágneses felületre lehetett volna nagyobb sűrűségű jeleket írni, de az olvasófej a maga „örösi” tekercsével éppen ezt azeket megkülönböztetni.

Az új technológia is egy Lenz-féle felfedezésen alapul, miszerint egyes fémötvözetek elektromos ellenállása mágneses térben megváltozik. Az ilyen ötvözetből készült olvasófej mérte viszont két nagyságrenddel kisebb is lehet, mint a tekercs.

Ennek a Lenz-féle törvényszerűségnek a gyakorlati alkalmazhatóságáért vagy 170 éven keresztül alapvetően a kiolvasott jel rendkívül kicsi értéke akadályozta. A mért jelenek csak a 3%-a valódi érték, 97% pedig zaj. Az IBM matematikusai állították elő először azt az algoritmust, amely képes ilyen jel/zaj viszonyok között is pontos kiértékeléssel szolgálni. A mostanság gyártott winchesterek már mind kizárólag ezzel a technológiával, úgynevezett magneterősségű tárcsák és a jel/zaj viszonyt kiértékelő algoritmusok beépítésével készülnek.

2000-ben 210 millió winchestert gyártottak szerte a világon, darabonként átlagosan 17 GB-os* kapacitással. (Az adat az IDC-től származik; hihetőleg valós.) Ez azt jelenti: a 4-es számjegy után 18 darab nullát kell írni ehhoz, hogy az ez évben gyártott

adattároló bájtokat összeszámoljuk. Egy bájtot 1 mikronnyolc képzelve, ez a fűzér 3,5 milliárd kilométeres láncát alkotna, ami 90 000-szer körbeéne a Földet, és ezt a tövöságot a fény több mint 3 óra alatt tenné meg. (Persze itt csak a winchesterrekről van szó, a floppyk és CD-lemezek, valamint a szekeres tárolók mennyisége és kapacitása fölmerhetlen.)

Az új winchestertechnológiának köszönhetően manapság egy bájtnyi adatot alig nagyobb, mint 1 négyzetcentiméternyi mágneses felületre helyeznek el. Elképesztő, de igaz: 40 darab 1000 oldalas könyv minden információját egyetlen négyzetcentiméterbe lehet begyömöszölni. Nem semmi.

Itt tart ma a mágneses adattárolás csúcstechnológiája. És az még nem a csúcs. A szakemberek szerint még közel egy nagyságrendnyi tartalék van ebben a technológiában, azaz ma úgy látják, hogy a 3,5 collos tárolóknál a 100 GB-os kapacitás elérhető.

* Egy kis áttekinthető táblázat a tárolókapacitás mértékegységeiről:

1 GB (gigabájt) = 1024 MB (=1 073 741 824 bájt)

1 MB (megabájt) = 1024 KB (=1 048 576 bájt)

1 KB (kilobájt) = 1024 bájt (= 8 bit)

Közérthetően: egy bájt az a tárolási egység, melyben egy bármilyen, általunk használt betű vagy írásjel elfér. Elméletileg egy bájtban 256-féle írásjel tárolására van lehetőség, ami, ismerve a betű- és jelkészletünket, bőségesen elégnak mutatkozik. Nálunk. De vajon mi a helyzet a kínaiaknál?

Kürti Sándor

sandor.kurti@kurt.hu

ŐSZINTÉN MEGVALLOM,
MÉG NEM VOLTAM AMORF
ÖRDÖG-KONCERTEN, EZÉRT
A RIPORTRA LEGBITZOSABB
ISMERTETŐJELKÉNT
A LEMEZBORÍTÓRÓL
TARISKA SZABOLCS
JELLEGZETES, MAGYAROS
BAJUSZÁT JEGYZEM MEG,
S ÍGY MIKOR TÖVISHÁZI
AMBRUSSAL FELTŰNNEK
AZ OKTOGONON, AZONNAL
FÖLISMEREM ŐKET.
AZ EGYÜTTES HÁRMASÁBÓL
PÉTERFY BORI
„IGAZOLTAN”, BETEGSÉG
MIATT MARADT TÁVOL.

Therater.hu – fotó: Ilvovszky Béla

SZOBADISZKÓ

az Amorf Ördögöknél

► **Markovits Ferenc: Tövisházi Ambrus civilben számítógép-programozó. Melyik volt előbb, a zenélés vagy a programozás?**

Tövisházi Ambrus: Már kiskoromtól zenéltem, amikor még nem is voltak számítógépek. Úgy kezdődött, hogy Sebő Ferenc Énekeltek című lemezén az az Ejj-haj, kicsisém című szám, amire megőrültem már ötévesen, táncoltam is rá, s akkor anyukámék kitalálták, hogy elvisznek a Sebőkék táncszínházába a Kaszákba. Ott Sebő Ferenc javasolta húgomnak és nekem is, hogy a szüleink taníttassanak minket zenélni. Több hangszerezen tanultam, de mindig nagyon lusta voltam, utáltam gyakorolni. Gimnaziista koromban haverjaimmal először Pet Shop Boys-számokat játszottunk, aztán megalakult az Amorf Ördögök.

M. F.: Úgy hírlík, hogy eleinte mindenféle zajkeltő, még háztartási eszközökön is játszottátok.

T. Sz.: Lomtalanításkor vagy az iskola pincéjéből gyűjtöttünk tárgyakat, s ha valami jó hang jött ki belőlük, akkor azt felhasználtuk. Volt olyan, hogy a menzáról lopkodtunk tárgyakat, evőeszközöket. Külön „köszönetbe” odatűrtük a konyhásh, hogy tudtán kívül is köszönjük a lemezhez nyújtott támogatását. A hamutartószerű iskolai vaskukák is ritmushangszerként üzemeltek nálunk. Az „Üveg-szemű golyószóró” című, száz példányban kiadott első, gimnáziumi kazettánkat a születésnapunk száz forintért árultuk.

M. F.: Az első kazetta száz példányban mind elfogyott?

T. Sz.: Nem maradt még nekünk sem. Sok év múltán valakitől sikerült kölcsönkérni, s az internetre feltenni. Harminc forintért vetünk a Rákóczi téren kétféle 10 perces Polimer kazettákat, 10 forintért fénymásoltuk a borítót, úgyhogy mintegy 60 Ft hasznunk volt kazettáinkért.

M. F.: Mit jelent a zenekar neve?

T. Sz.: Nem olyan szokványosak a számaink, mint a hagyományos popzenék, nincs

mindig refrén meg versszak, tehát így is amorf a dolog, és úgy is, hogy többféle zenét felhasználunk, ezt jeleztük a lemezen is, hogy „operett, tangó, pop, hop, szabadiszkó”. S nem egyszerűen 5-10 éves zenéket, hanem sokkal régebbieket idézünk meg, hiszen a XX. század magyar zenéje annyira gazdag, s oly kis része jelenik meg a rádiókban, hogy ezen szeretnénk változtatni. Régi lemezeket is gyűjtök, s elképesztő darabokat találok, mondjuk a '60-as évek brazil vagy bolgár diszkózenéjéből. Nagyon örülünk annak, hogy a szüleink korosztálya is szereti, amit csinálunk.

M. F.: Ez hogy derült ki?

T. Sz.: Az összes szomszédasszony folyton hátra vereget minket, s most már 15 év ott lakás után a nevünk is tudják. Meg az is előfordul, hogy az utcán megkérdi egy-egy nagyon furcsa negyvenes, értelmiségi házaspár, hogy mikor lesz már koncertünk. Előszörban a huszonevesek találtak meg minket. A felfedezésünk egy internetes fórumnak köszönhető, ott akadtam össze a kiadónk vezetőjével, aki demót kért tőlünk.

M. F.: Első „katasztrófazenének” is nevezett időszakot után következett a számítógépes korszak.

T. A.: Otthon volt egy gép, s ezzel egyszerűbb fölvenni a számokat, mint mondjuk a sza-

lagos AKAI magnóval. Az elektronikus zenéknek a „földalattibb” rétegeit szerettem már a '90-es években és most is. A Commodore 64-ben volt egy drum machine nevű dobgrogram, az Automata mosógép című számunk például ezzel készült. A '90-es évek közepétől eléggé elterjedtek a trackerek, amik még Amigára készültek, később PC-re is csináltak ilyeneket. Ma már mi is ezzel és sok sávra dolgozunk.

M. F.: Az alapok a lakásodon lévő „stúdióban” készültek?

T. A.: Igen. Németországban csak a mesterelési munkákat végezték.

T. Sz.: Stúdióban még soha életünkben nem jártunk, az énekeket is Ambrus lakásán vettük föl, az egész ettől is lett „szobadiszkó”.

M. F.: Ha jön, mondjuk egy mentő vagy a szomszéd bevágja az ajtót, miközben Bori énekel, akkor mi történik?

T. A.: Az is rákerül a lemezre, vagy ha túl nagy a szírézés, akkor kicsit lehallgítjuk, de sokszor éppen ezektől a zajoktól lesz élő egy zene. Többször használtunk részleteket régi bakelitlemezeiről, ilyenkor nagyon fontos a patogás. Nincs az a szoftver, amivel úgy lehetne levenni a patogást, hogy ne gyilkolnánk meg a zeneiséget. A túl steril felvételeket nem szeretem. Garzonházban lakom, s a szomszéd Margit néni mindig megkér, nyissuk ki az ajtót, hogy hallja ő is, mi készül. Amire a leginkább jó a számítógép, az az, hogy egymástól teljesen távolú zenéket, zörejeket hozhatunk össze könnyedén.

T. Sz.: Üzenjék mindenkinek, hogy ők is csináljanak lemezeket otthon, mert nem túl drága dolog.

T. A.: Akinek van otthon valamilyen számítógépe, már készíthet zenéket. Az biztos, hogy emiatt 50 év múlva teljesen mások lesznek a számok.

Markovits Ferenc

fmarkovits@drotposta.hu

AZ AMORF ÖRDÖGÖK ZENEKAR

1993-ban alakult Budapesten, a Németh László Gimnáziumban. 1998-tól írnak zenéket Szőke András filmjeihez. Standard tagok: Tövisházi Ambrus zeneszerző, énekes, civilben számítógép-programozó, a hegedő, a zongora és a gitár, valamint az Orle és az SQL nyelv avatott szakértője. Tariska Szabolcs zongorista, énekes másodszótszents a Hunnia Filmstúdióban, több forgatókönyvet is írt. Az énekesnő, Péterfy Bori a Kretakör Színház tagja, rendszeresen szerepel a Merlínben, a Bárkában és a Székében. Mindhárman huszonevesek.

A FÉNYMÁSOLÁS jogdíjterhei

A MAGYAR REPROGRÁFIAI SZÖVETSÉG
A NAPOKBAN TETTE KÖZZÉ
A MAGYAR KÖZLÖNYBEN
A FÉNYMÁSOLÁSSAL VAGY MÁS HASONLÓ
MÓDON TÖRTÉNŐ TÖBBSZÖRÖZÉS UTÁN JÁRÓ
(REPROGRÁFIAI) JOGDÍJAK TARIFÁIT.

A 2001 ÁPRILISÁTÓL
DECEMBER 31-ÉIG ÉRVÉNYES
DÍJSZABÁS A REPROGRÁFIÁRA SZOLGÁLÓ
KÉSZÜLÉKEK GYÁRTÓIT, IMPORTŐREIT,
ÜZEMELTETŐIT ÉRINTI.

▶ Az új szerzői jogi törvény (1999. évi LXXVI. tv.) a nyomtatott formában terjesztett művek magáncélú másolásának tömeges, a szerzők és kiadók jogos érdekeit veszélyeztető elterjedésére tekintettel vezette be a reprográfiai jogdíj intézményét. A hasonló nemzetközi szabályozást nem teljesen visszatükröző rendelkezések értelmében a jogdíjat csak a különböző fénymásoló berendezések forgalmazóinak és díjazás ellenében történő üzemeltetőinek (copy shopok) kell megfizetni, a jelentős felhasználóknak (pl. könyvtárak, egyetemek) nem. Az informatikai ipar képviselőivel folytatott hosszas egyeztetések eredményeként a telefax, a szkennerek és a nyomtatók szintén kikerült a reprográfiai jogdíjjal érintett termék körből.

A gyártók terhei

Az elektronikus, termikus elven működő, a diázó, a hőmásoló és egyéb kontakt másológépek forgalmazói a készülékek másolási sebességének alapulvételével meghatározott díjakat kötelesek megfizetni. Eszerint például, egypercenként 10-14 másolatot készítő gép reprográfiai díjtétele 2001-ben 5 400, míg az 50 másolatnál több A/4-es lapot sokszorosító eszköz tarifája 72 000 forint. A gyártóknak a forgalomba hozatal napjától, az importőröknek a vámkezelés befejezésétől számított nyolc napon belül kell teljesíteni a jogdíjfizetést.

Gyártóknak minősül az is, aki a reprografiára szolgáló készüléket alkatrészekből állítja össze.

A gyártók (importőrök) minden naptári hónap tizedik napjáig kötelesek tájékoztatni a szövetséget a forgalomba hozott vagy behozott mennyiségről, a készülék fajtájáról és másolási sebességéről. A másolási sebesség meghatározásánál a gyártó által megadott adatokat kell figyelembe venni. Ennek hiányában, illetve multifunkcionális készülékek esetében a másolási üzemmód jellemző adatai alkalmazandók.

Üzletszerű fénymásolás

Az ellenérték fejében történő fénymásolás díjtarifáit az Igazságügyi Minisztérium megbízásából elvégzett felmérés eredményeinek figyelembevételével állapították meg. Ily módon eltérő összegű jogdíjat kell fizetni a fénymásoló üzletekben, a kiskereskedelmi üzletekben, a felsőoktatási intézményekben, a nyilvános könyvtárakban, közoktatási és közművelődési intézményekben és az egyéb, a nyilvánosság számára hozzáférhető helyen üzemelő eszközök után.

Ezenfelül a tarifa mértéke függ a készülék üzemelési helye szerinti település típusától, továbbá (a copy shopok esetében) a készülék másolási sebességétől. A sokrétű differenciálás célja az volt, hogy méltányos, a díjszabás a kötelezettek számára elviselhető terhet jelentessen. Egy fővárosi fénymásoló üzlet például 8 200 forintot fizet a percenként 13-50 másolatot készítő gépek üzemeltetése után (készülékenként és havonta). Egyébiránt fénymásoló üzletnek (copy shopnak) a három vagy ennél több gépet üzemeltető, illetve – a fénymásolókat szá-

legkésőbb a tárgynegyedév végéig kötelesek megfizetni. A díjak annak a hónapnak az elejétől esedékesek, amelyben a reprografiára szolgáló készülék működtetése megkezdődött.

Átalánydíjas megállapodás

A közös jogkezelés körébe vont szerzői és szomszédos jogdíjak többségéhez hasonlóan, a szövetség a jogdíjkezelésben meghatározott tételes díjfizetés helyett átalányszerződés is köthet a reprografiára szolgáló készülékek gyártóival (importőrökkel) és a készülékek ellenérték fejében üzemeltetőikkel vagy azok jelentős részét megfelelő mértékben képviselő érdekképviseleti szervekkel. Átalánydíjas szerződés csak akkor köthető, ha a díjfizetésre kötelezettek jogdíjtarozása nincs és adatszolgáltatási kötelezettségének eleget tett, illetve a szerződés megkötését a készülékek elhelyezésének és üzemeltetésének sajátos körülményei, vagy a díjfizetésre kötelezettek által fizetendő jogdíj jelentős mértéke lehetővé és indokoltá teszi.

Az átalánydíjas szerződés megkötésének feltétele az is, hogy a díjfizetésre kötelezettek nagy részét tömörítő országos érdekképviseleti szerv önkéntes tagsága erre alapszabályszerű felhatalmazást adjon a szerv képviselőjének. Országos érdekképviseleti szervekkel csak akkor köthető átalánydíjas szerződés, ha az érdekképviseleti szerv a tagjai (vagyis az érintett díjfizetésre kötelezettek) jogdíjfizetésért megfelelő biztosítékot nyújt, és/vagy a jogdíjfizetési kötelezettséget egészen vagy részben átvállalja. Az átalánydíjas szerződések megkötése során a szövetség az átalánydíjas szerződésekkel érintett díjfizetésre kötelezettek között indokolatlan megkülönböztetést nem alkalmazhat, azaz azonos feltételek mellett, azonos kedvezményeket biztosít.

Az átalánydíjas szerződés megkötésének feltétele az is, hogy a díjfizetésre kötelezettek nagy részét tömörítő országos érdekképviseleti szerv önkéntes tagsága erre alapszabályszerű felhatalmazást adjon a szerv képviselőjének. Országos érdekképviseleti szervekkel csak akkor köthető átalánydíjas szerződés, ha az érdekképviseleti szerv a tagjai (vagyis az érintett díjfizetésre kötelezettek) jogdíjfizetésért megfelelő biztosítékot nyújt, és/vagy a jogdíjfizetési kötelezettséget egészen vagy részben átvállalja. Az átalánydíjas szerződések megkötése során a szövetség az átalánydíjas szerződésekkel érintett díjfizetésre kötelezettek között indokolatlan megkülönböztetést nem alkalmazhat, azaz azonos feltételek mellett, azonos kedvezményeket biztosít.

A Synergon 22 KÖZINTÉZMÉNYT CSATLAKOZTAT A HÁLÓRA

► (Munkatársunktól) A Synergon Informatika Rt. 2001. február végén írta alá a Nemzeti Információs Infrastruktúra Fejlesztési Irodával (NIIF) a NIIF 155 Mbps-os internetes információs gerinchálózat végponti eszköz bővítéséről szóló szerződését. Amint a cég múlt héten hírül adta, a közel 80 millió forintos szerződés értelmében a Synergon újabb 22 NIIF-régióközpont bekapcsolását teszi lehetővé a tavaly kiépített hálózatba. A

most csatlakozó intézmények – budapesti és vidéki főiskolák, könyvtárak és múzeumok egyaránt – korábban nem vagy csak igen alacsony sávszélességű internetes hozzáféréssel rendelkeztek.

Az NIIF új, nagy sebességű hálózata kiépítésének és működtetésének költségeit állami költségvetésből finanszírozzák, a csatlakozást pályázati úton nyerhetik el az egyes intézmények.

ÚJ SZOLGÁLTATÁS a Nextrától

► (Munkatársunktól) A Nextra – a hazai piacon is jelen lévő páneurópai internetes kommunikációs szolgáltató – arról tájékoztatta a sajtót, hogy újára indította új bérelt vonalas szolgáltatáscsomagját, a nextra_netstart-ot. Ezt a szolgáltatást kifejezetten az online és közép vállalkozások számára fejlesztették ki, akik információszerezés céljából használják az internetet, és bejövő havi forgalmuk nem haladja meg az 500 MB-ot. A Nextra legújabb szolgáltatása kedvező forgalmi díjakkal, belépési díj nélkül és minimális havi fix költséggel garantált sávszélességet és internetkapcsolatot biztosít. A nextra_netstart teljes körű csomag, az ár magában foglalja a fizikai vonal kiépítésének és fenntartásának díját, a routerberletet és számos kiegészítő szolgáltatás költségét. A szolgáltatás lehetőséget ad akár havi 300 ezer átlagos e-mail fogadására és küldésére.

Informatikai LABORAVATÓ

► (Munkatársunktól) Március 8-án ünnepélyes keretek között adták át a Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem Pénzügyi Informatikai Kutatóközpont laboratóriumát. A 80 millió forintos kormányzati segítséggel létrehozott informatikai központ átadás ünnepségén Varga Mihály pénzügyminiszter is részt vett. Az új termekben Sun munkaadóállomások és nagy teljesítményű PC-k várják a munkatársakat. A laboratórium természetesen a hallgatók előtt is nyitva állnak, akik az Informatikai Kutatóközpont futó projektjeibe is bekapcsolódhatnak.

XEROX-előadás

► (Munkatársunktól) Termékbemutatót tartott március 7-én a Xerox Magyarország Kft. A leendő felhasználók és viszonteladók előtt a cég vezetői ismertették a piaci trendeket, a színes nyomtatás fejlődését és alkalmazási lehetőségeit, valamint a Xerox által kínált nyomtatási kellékszereket. Az érdeklődők munka közben is megtekinthették a Xerox DC Color Series 50 hálózati színes nyomtatót és skenner is. A berendezés színesben 12,5 oldal/perces, fekete-fehérben 50 oldal/perces (A4-es formátumú) sebességre képes, hétélféle hálózati protokollt támogat, valamint webes kezelőfelülettel is rendelkezik.

TVNET
www.tvnet.hu
a szélessávú internetszolgáltató

Internetszolgáltató:

Kábeltéven - a leggyorsabban

Bérelt vonalon - legmegbizhatóbban

Mikrohullámon - a legrugalmasabban

ADSL-en - a leghatékonyabban

1155 Budapest,
Csalta u. 8. III. em.
Tel: 256-6250;
Fax: 256-6251;
e-mail: info@tvnet.hu;
http://www.tvnet.hu

Összeállította:
Rosta Gábor
wbk@comptech.hu

kükcac

E-ETIKETT Ma már olyan sokan használjuk a villanyposztot, hogy előbb-utóbb óhatatlanul kialakulnak az e-mailezés illmetszabályai is.

– A hivatali emelőltrő nem küldj magánüzeneteket, mert ez olyan, mintha a Hulladékhasznosító Rt. levelepíróján kérnel randevüt Micikéltől. Gondolj arra, hogy a válaszi is a Hulladékhasznosító központi szerverére fog beérkezni, elég egy parányi programhiba, és Micikét az IT-menedzser fogja lenyúltni!!

– A „Tárgy” rovatba ne írj be terjedős szövegeket, mert a címzettnél a listázó-program csak az első néhány karaktert fogja rögzíteni. Ha azt írod be, hogy: „Nagy mennyiségű szardíniaszálmimány pontos érkezési időpontjának szíves közlése”, akkor ebből odaai a listán csak annyit fog megjelenni, hogy „Nagy mennyiségű szar...”.

– Az üzenetben szóltsd meg a címzettet, annak ellenére, hogy tudod: azt csak ő fogja olvasni. A „Tisztelt bkovacs úr!” helyett írd ki nyugodtan: „Tisztelt Kovács Béla Úr!”

– Ugyanez vonatkozik az aláírásra is. Használd ki, hogy még nincs elektronikus aláírás, amikor a szüleid által oly sok vita után kiválasztott keresztnevedet is egy ködszám pótolja majd.

– Vigyázz a helyesírásra! A Word javítóprogramja a levezéles során nem nagyon működik, de ne feledd, hogy ma még az üzeneteid zömét ki fogják printelni, fénymásolják, és különböző dossziékba fűzik le. Legnagyobb helyesírási bakijaid akár az Országos Levéltárba is elkerülhetnek, ércnél maradandóbb emléket állítva nyelvtáni nagyvonalúságodnak.

– Ne használj indokolatlan rövidítéseket. Az e-mail nem SMS, ahol spórolnod kell, mert csak 160 öltényed van!

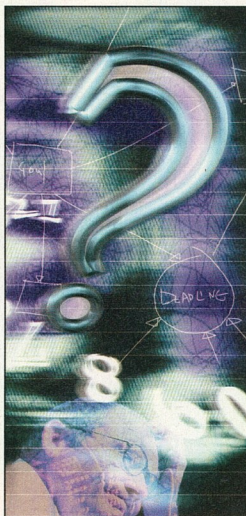
– Óvakodj az idegen szavak használatától! Lehet, hogy a címzett nem ismeri azt a kifejezést, átklikkel az idegen szavak szótárán, de közben letörlő a te üzenetedet. Befentes informatikai terminológiát se használj, mert ez a gyakorlatlan címzettekben kisebbségi érzést vált ki, és visszaül az Erika írógép mellé, s ezt nem fogod győzni faxpapírral.

– Ha mellékletet küldesz, előzetesen tisztázd, hogy a címzett ki tudja-e bontani. Ha régi gépe vagy programjai vannak, soha nem meri majd bevallani, hogy mellékleteid ott lapulnak olvasatlanul-olvaszatlanul.

– A beérkezett üzenetet mindig igazold vissza, és ezt várd el a partneredtől is. Ha azt látod, hogy üzenetét éjfel 2 óra 45 perckor küldte el, ne tréfálkozz az alvási zavarairal, vedd tudomásul, hogy akkor olesobbi a tarifa.

– Akkor se csámcsogj, ha kémtelen vagy e-mailezés közben táplálkozni, és az orrodai se piszkáld!

Trunkó Bernabás

Mindennapos feladat egy vállalati szerver felügyelete. Pedig mennyi mindent lehetne ahelyett csinálni, hogy az ember egész nap a gép mellett üll! Akik a Compaq ProLiant ML300-as és 500-as szervercsaládját választották, már erre a kérdésre is választ tudnak adni. A web-alapú Insight Manager révén bármilyen probléma esetén a rendszer e-mailt küld Önnek vagy üzenetet hagy, így a Remote-Insight-Lights-Out-Edition management adapter segítségével Ön távolról is, közvetett módon képes belépni a szerverbe és elhárítani a problémát.

További információkért hívja a 06-80-266-727 telefonszámot, vagy látogasson el honlapunkra: www.compaq.hu/ProLiant

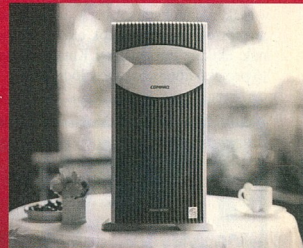
A ProLiant szerverek olyan előnyöket nyújtanak, amit más szerverek nem.

Például egy kis szabadságot munka közben is!

KI FIGYELI A SZERVERT?

A SZERVER MAGA!

COMPAQ
Inspiration Technology